

Valsts ieņēmumu dienests

**Metodiskais materiāls
par pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu
graudaugu un tehnisko kultūru piegādēm
no 2016.gada 1.jūlija**

Metodiskais materiāls sniedz informāciju par Pievienotās vērtības nodokļa likuma grozījumiem, kas no 2016.gada 1.jūlija izmaina pievienotās vērtības nodokļa piemērošanu noteiktām graudaugu un tehnisko kultūru piegādēm.

Pievienotās vērtības nodokļa piemērošana graudaugu un tehnisko kultūru piegādei ar 2016.gada 1.jūliju

1. Saeima 2015.gada 16.jūnijā pieņēma likumu “Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā” (2016.gada 22.jūnijā publicēts oficiālajā izdevumā “Latvijas Vēstnesis” (Nr.120 (5692))). Ar šo likumu Pievienotās vērtības nodokļa likums papildināts ar 143.²pantu, kurā noteikts, ka graudaugu un tehnisko kultūru (tostarp eļļas augu sēkļu), tai skaitā šo preču maisījumu, kuri neizmainītā stāvoklī parasti nav paredzēti galapatēriņam, piegādei piemēro īpašo pievienotās vērtības nodokļa (turpmāk – PVN) piemērošanas režīmu (tā saukto PVN apgriezto maksāšanas kārtību).

2. Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā (turpmāk – likums) tika izstrādāti, pamatojoties uz nozares sniegto informāciju, ka attiecībā uz šīm precēm pastāv krāpšanās risks. Pēc atbilstošo nozaru sniegtās informācijas attiecībā uz minētajiem produktiem PVN jomā pastāv krāpšanās iespējas, ko varētu novērst, ieviešot īpašu PVN piemērošanas režīmu.

Normatīvais regulējums ieviests atbilstoši Padomes 2006.gada 28.novembra Direktīvas 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu 199.a panta 1.punkta i) apakšpunktā iekļautajai izvēles normai, kas ļauj dalībvalstīm līdz 2018.gada 31.decembrim ieviest PVN apgriezto maksāšanas kārtību attiecīgajām precēm.

3. PVN apgrieztā maksāšanas kārtība nozīmē, ka pārdevējs – reģistrēts PVN maksātājs – izraksta PVN rēķinu – citam Latvijā reģistrētam PVN maksātājam – bez PVN, savukārt pircējs, sagatavojot PVN deklarāciju, aprēķina PVN un tajā pašā deklarācijā to atskaita kā priekšnodokli. Priekšnodokļa atskaitījumu veic pie nosacījuma, ka prece iegādāta ar PVN apliekamu darījumu nodrošināšanai. Ja iegādātā prece nav paredzēta ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai, tad pircējs, sagatavojot PVN deklarāciju, aprēķina PVN un tajā pašā deklarācijā deklarē šo aprēķināto summu kā valsts budžetā maksājamo PVN, ko nomaksā normatīvajos aktos noteiktajā termiņā.

4. PVN apgrieztā maksāšanas kārtība ir piemērojama, sākot ar 2016.gada 1.jūliju.

Šī metodiskā materiāla 1.punktā minētajām preču piegādēm, tai skaitā saņemtajiem avansa maksājumiem par tām, kad PVN ir jāmaksā, norādot to PVN deklarācijās par taksācijas periodiem līdz 2016.gada 30.jūnijam, piemērojama vispārīgā PVN maksāšanas kārtība.

5. Ievērojot izmaiņas, ar 2016.gada 1.jūliju PVN valsts budžetā par šī metodiskā materiāla 1.punktā minētajām preču piegādēm maksā šo preču saņēmējs, ja preču piegādātājs un preču saņēmējs ir reģistrēti PVN maksātāji, savukārt preču piegādātājs izraksta PVN rēķinu bez PVN ar atsauci “nodokļa apgrieztā maksāšana”.

Samaksu par iegādātajām precēm preču saņēmējs veic bez PVN, izmantojot bezskaidras naudas norēķinus.

Maksājumi ar kredītiestāžu maksājumu kartēm ir uzskatāmi par bezskaidras naudas norēķiniem.

6. PVN apgrieztā maksāšanas kārtība šī metodiskā materiāla 1.punktā minētajām precēm, ņemot vērā Padomes 1987.gada 23.jūlija Regulas (EEK) Nr.2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu I pielikuma kombinētās nomenklatūras kodus (turpmāk – kombinētās nomenklatūras kodi), ir piemērojama šādu graudaugu un tehnisko kultūru (tostarp eļļas augu sēklu), tai skaitā šo preču maisījumiem, ko neizmainītā stāvoklī parasti neizmanto galapatēriņam, piegādēm:

Kombinētās nomenklatūras kods	Produkts
1001	Kvieši
1002	Rudzi
1003	Mieži
1004	Auzas
1005	Kukurūza
1008 10 00	Griķi
1008 60 00	Tritikāle
1201	Sojas pupas, arī šķeltas
1204	Linsēklas, arī šķeltas
1205	Rapšu vai ripšu sēklas, arī šķeltas

7. PVN apgrieztā maksāšanas kārtība ir piemērojama visiem produktiem, kas ir atšifrēti zem vispārējā kombinētās nomenklatūras koda, tai skaitā zem visiem attiecīgajiem apakškodiem.

8. Darījumus, uz kuriem ar 2016.gada 1.jūliju attiecas PVN apgrieztā maksāšanas kārtība, PVN deklarācijā par taksācijas periodu un tās pielikumos uzrāda šādi:

8.1. preču pārdevējs piegādāto preču vērtību norāda PVN deklarācijas par taksācijas periodu 41.¹rindā un informāciju par darījumu PVN deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata “Pārskats par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu” III daļā “Aprēķinātais nodoklis par piegādātajām precēm un sniegtajiem pakalpojumiem” (turpmāk – PVN 1 pārskata III daļa);

8.2. preču pircējs no saņemto preču vērtības pēc standartlikmes aprēķināto PVN summu norāda PVN deklarācijas par taksācijas periodu 52. un 62.rindā. Ja

preces tiks izmantotas neapliekamo darījumu nodrošināšanai, PVN summu norāda arī PVN deklarācijas par taksācijas periodu 66.rindā. Informāciju par darījumu norāda PVN deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata "Pārskats par priekšnodokļa un nodokļa summām, kas norādītas nodokļa deklarācijā par taksācijas periodu" I daļā "Nodokļa summas par iekšzemē iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem" (turpmāk – PVN 1 pārskata I daļa) ar kodu "R5";

1.piemērs

Latvijā reģistrēta nodokļa maksātāja SIA "A" piegādā rudzus 2 000 euro vērtībā Latvijā reģistrētai nodokļa maksātājai SIA "B". Iegādātie rudzi paredzēti preču saņēmēja ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.

SIA "A" (preču piegādātāja):

- izraksta preču saņēmējai PVN rēķinu, kurā norāda piegādāto preču vērtību bez PVN 2 000 euro;

- iekļauj savas PVN deklarācijas 40. un 41.¹rindā, norādot kopējo vērtību taksācijas periodā 2 000 euro, kā arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļā, atsevišķi norādot katru nodokļa rēķinu.

Aizpildot deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata III daļas 5.aili, PVN summu tajā nenorāda.

SIA "B" (preču saņēmēja):

- samaksā preču piegādātājai PVN rēķinā norādīto preču vērtību 2 000 euro;

- aprēķina atbilstošu PVN summu no PVN rēķinā norādītās darījuma vērtības, piemērojot PVN. Aprēķinātais PVN ir 420 euro (t.i., 2 000 euro x 21 %);

- iekļauj aprēķināto PVN summu PVN deklarācijas 52. un 62.rindā.

Informāciju par darījumu norāda arī deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā.

PVN 1 pārskata I daļā atsevišķi norāda katru nodokļa rēķinu, uz kura pamata maksā PVN par precēm, kurām piemēro īpašo nodokļa piemērošanas režīmu.

PVN 1 pārskata I daļā norāda darījuma veida kodu "R5".

2.piemērs

Latvijā reģistrēta nodokļa maksātāja SIA "A" piegādā pupas un zirņus Latvijā reģistrētai nodokļa maksātājai SIA "B".

Pupu un zirņu piegādei PVN ir piemērojams vispārējā kārtībā.

8.3. reģistrēti PVN maksātāji, Pievienotās vērtības nodokļa likuma 143.²pantā minētos darījumus PVN deklarācijā par taksācijas periodu norāda īpašajā piemērošanas režīmā, ja brīdis, kad veikta preču piegāde un izrakstīts nodokļa rēķins (vai iestājies nodokļa rēķina izrakstīšanas termiņš), vai saņemta atlīdzība saskaņā ar nodokļa rēķinu, ir, sākot ar 2016.gada 1.jūliju. Savukārt, ja brīdis, kad veikta preču piegāde un izrakstīts nodokļa rēķins (vai iestājies nodokļa rēķina izrakstīšanas termiņš), vai saņemta atlīdzība saskaņā ar nodokļa rēķinu, ir līdz 2016.gada 30.jūnijam, PVN deklarācijā par taksācijas periodu Pievienotās vērtības nodokļa

likuma 143.²pantā minētos darījumus norāda atbilstoši kārtībai, kas ir spēkā līdz iepriekš minētajam datumam (proti, nepiemērojot īpašo PVN piemērošanas režīmu).

9. Reģistrēti PVN maksātāji (pārdevējs un pircējs) PVN deklarācijas pielikuma PVN 1 pārskata I daļā un III daļā atsevišķi norāda katru attaisnojuma dokumentu (arī tad, ja preču vērtība bez PVN nepārsniedz 1430 *euro*).

10. Pakalpojumiem, kas saistīti ar šī metodiskā materiāla 1.punktā minēto preču apstrādi (piemēram, kaltēšanu, tīrīšanu, nokodināšanu u.c.), PVN apgrieztā maksāšanas kārtība nav piemērojama.

3.piemērs

Latvijā reģistrēta nodokļa maksātāja SIA "A" sniedz rudzu attīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumu Latvijā reģistrētai nodokļa maksātājai SIA "B".

Rudzu attīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumam PVN ir piemērojams vispārīgā kārtībā.

4.piemērs

Latvijā reģistrēta nodokļa maksātāja zemnieku saimniecība "A" piegādā rudzus kooperatīvajai sabiedrībai "B". Iegādātie rudzi paredzēti preču saņēmēja ar PVN apliekamo darījumu nodrošināšanai.

Kooperatīvā sabiedrība šai zemnieku saimniecībai "A" sniedz arī graudu attīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumus.

Rudzu piegādei ir piemērojama PVN apgrieztā maksāšanas kārtība, kā minēts 1.piemērā.

Rudzu attīrīšanas un kaltēšanas pakalpojumam PVN ir piemērojams vispārīgā kārtībā.

Papildus informāciju par pievienotās vērtības nodokļa pārmaksas atmaksu, kas izveidosies par iegādātajām precēm un saņemtajiem pakalpojumiem Pievienotās vērtības nodokļa likuma [143.² pantā](#) minēto darījumu nodrošināšanai, var atrast informatīvajā materiālā "Par 2016.gada 16.jūnija likumu "Grozījumi Pievienotās vērtības nodokļa likumā"

12.07.2016.

Informāciju sagatavoja

Valsts ieņēmumu dienesta

Nodokļu pārvaldes

Netiešo nodokļu metodikas daļa